

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
I. Okoliczności ujawnienia operacji „Żelazo”	11
II. Bracia Janoszowie i ich kontakty z MSW	12
III. Wyjaśnianie operacji „Żelazo”	16
IV. Operacja „Żelazo” a obraz funkcjonowania MSW	20
V. Afera „Żelazo” a obraz funkcjonowania PZPR	25
VI. Sprawa „Żelazo” w literaturze i prasie	28
VII. Nota edytorska	31
 Rozdział I. Relacje braci Janoszków dotyczące operacji „Żelazo”	35
Nr 1. 1984 kwiecień 19, Warszawa – Stenogram z części rozmowy przeprowadzonej przez funkcjonariuszy MSW z Mieczysławem Janoszem	35
Nr 2. 1984 maj 3, Warszawa – Stenogram z oświadczenia Mieczysława Janosza złożonego w trakcie rozmowy z dyrektorem Departamentu I MSW gen. Zdzisławem Sarewiczem w obecności podsekretarza stanu gen. Władysława Pożogi	41
Nr 3. 1984 maj 3, Warszawa – Stenogram z rozmowy z Kazimierzem Janoszem, przeprowadzonej w dniu 3 maja 1984 r. w Zakładzie Karnym w Wadowicach	49
Nr 4. 1984 maj 26, Warszawa – Parafraza stenogramu z rozmowy doradcy w gabinecie ministra spraw wewnętrznych płk. Tadeusza Kwiatkowskiego z Kazimierzem Janoszem, przeprowadzonej w dniu 15 maja 1984 r. w Zakładzie Karnym w Wadowicach	53
Nr 5. 1984 maj 31, Warszawa – Stenogram z rozmowy ministra spraw wewnętrznych gen. Czesława Kiszczaka z Mieczysławem Janoszem	65
Nr 6. 1984 czerwiec 2, Warszawa – Stenogram z oświadczenia Kazimierza Janosza złożonego w dniu 1 czerwca 1984 r.	85
Nr 7. 1984 czerwiec 12, Warszawa – Oświadczenie Kazimierza Janosza	102
 Rozdział II. Dokumenty archiwalne SB związane z realizacją operacji „Żelazo” i ich analizy	109
Nr 8. 1962 grudzień 2, Warszawa – Charakterystyka tajnego współpracownika ps. „Maj”	109
Nr 9. 1965 grudzień 19, Gdańsk – Tłumaczenie artykułu z prasy niemieckiej na temat działalności Mieczysława Janosza	111
Nr 10. 1970 marzec 20, Warszawa – Notatka ze spotkania z „Kamieją” i „Majem”	112

Nr 11. 1971 maj 9, Słubice – Odpis protokołu przekazania dwóch walizek przedstawicielom MSW przez Kazimierza Janosza	113
Nr 12. 1971 maj 19, Warszawa – Zobowiązanie Kazimierza i Mieczysława Janoszków do niewnoszenia pretensji finansowych wobec przedstawicieli MSW i zachowania w tajemnicy wszelkich wcześniejszych kontaktów z MSW	114
Nr 13. 1971 czerwiec 28, Warszawa – Notatka służbowa płk. Waldemara Wawrzyńskiego	115
Nr 14. 1971 październik 18, Katowice – Pismo ppłk. Zygmunta Nikła do płk. Mieczysława Schwarza	117
Nr 15. 1972 styczeń 20, Warszawa – Notatka ppłk. Tadeusza Drzewieckiego	118
Nr 16. 1972 marzec 29, Warszawa – Raport dotyczący sprawy kryptonim „Kamieja-Żelazo”	119
Nr 17. 1972 lipiec 6, Warszawa – Doniesienie źródła „Maj” oraz informacja mjr. Marka Strzemienia i ppłk. Tadeusza Drzewieckiego	120
Nr 18. 1972 lipiec 11, Warszawa – Notatka służbowa dotycząca sprawy kryptonim „Żelazo”	122
Nr 19. 1972 lipiec 11, Warszawa – Notatka służbowa mjr. Marka Strzemienia dotycząca sprawy kryptonim „Żelazo”	125
Nr 20. 1972 lipiec 14, Warszawa – Raport płk. Eugeniusza Pekały	126
Nr 21. 1972 lipiec 27, [Warszawa] – List Mirosława Milewskiego do Stanisława Kani	127
Nr 22. 1972 sierpień 1, Warszawa – Notatka płk. Józefa Oska parafowana przez Piotra Jaroszewicza	128
Nr 23. 1972 wrzesień 8, Warszawa – Notatka służbowa dotycząca sprawy kryptonim „Kamieja” („Żelazo”)	129
Nr 24. 1972 wrzesień 8, Warszawa – Plan realizacji transakcji ds. kryptonim „Żelazo II”	131
Nr 25. 1972 październik 24, Warszawa – Raport dotyczący sprawy kryptonim „Żelazo II”	133
Nr 26. 1972 październik 24, Warszawa – Notatka służbowa dotycząca sprawy kryptonim „Żelazo II”	134
Nr 27. 1972 listopad 8, Warszawa – Informacja o walorach uzyskanych w ramach sprawy „Kamieja-Żelazo”	136
Nr 28. 1972 listopad 25, Warszawa – Raport płk. Adama Duszy o przekazaniu wyrobów ze złota do PP „Jubiler”	137
Nr 29. 1973 marzec 23, Warszawa – Pismo płk. Józefa Oska wraz z dwoma załącznikami	138
Nr 30. 1973 lipiec 5, Warszawa – Raport operacyjny dotyczący sprawy kryptonim „Maj”	141
Nr 31. 1973 lipiec 23, Warszawa – Raport operacyjny ze spotkania z „Kamieją”	142
Nr 32. 1973 sierpień 31, Warszawa – Notatka informacyjna mjr. Marka Strzemienia ...	143
Nr 33. 1973 listopad 10, Warszawa – Raport operacyjny dotyczący sprawy kryptonim „Żelazo”	145
Nr 34. 1973 listopad 13, Warszawa – Notatka służbowa dotycząca kontaktu operacyjnego ps. „Maj”	149

Nr 35. 1974 styczeń 3, Warszawa – Raport operacyjny mjr. Marka Strzemia	150
Nr 36. 1974 styczeń 14, Warszawa – Raport mjr. Marka Strzemia	152
Nr 37. 1974 luty 11, Warszawa – Notatka służbowa ze spotkania z K1 ps. „Komteja”	153
Nr 38. 1974 marzec 13, Warszawa – Raport operacyjny mjr. Marka Strzemia	155
Nr 39. 1975 styczeń 21, Warszawa – Raport płk. Jana Słowikowskiego	157
Nr 40. 1975 marzec 22, Warszawa – Notatka służbowa dotycząca sprawy kryptonim „Kamieja”	158
Nr 41. 1977 kwiecień 4, Warszawa – Plan rozmowy z „Komteją”	164
Nr 42. 1977 kwiecień 5, Berlin – Notatka ze spotkania i rozmowy z agentem ps. „Komteja”	166
Nr 43. 1977 czerwiec 16, Warszawa – Raport ppłk. Jana Rodaka ze spotkania z „Komteją”	170
Nr 44. 1978 grudzień 6, Warszawa – Notatka końcowa w sprawie kontaktu operacyjnego ps. „Majek”	173
Nr 45. 1984 maj 10, Warszawa – Notatka płk. Tadeusza Kwiatkowskiego dotycząca sprawy kryptonim „Komteja”, nr 9928, arch. 7193	175
Nr 46. 1984 maj 10, Warszawa – Notatka płk. Tadeusza Kwiatkowskiego dotycząca sprawy kryptonim „Kamieja-Żelazo”	177
Nr 47. 1984 maj 10, Warszawa – Notatka płk. Tadeusza Kwiatkowskiego dotycząca sprawy kryptonim „Majek”	184

Rozdział III. Wyjaśnienia złożone przez funkcjonariuszy SB związanych z operacją „Żelazo”

Nr 48. 1984 kwiecień 27, Warszawa – Stenogram z oświadczenia ppłk. rez. Marka Strzemia w sprawie odejścia z Departamentu I MSW	186
Nr 49. 1984 kwiecień 27, Warszawa – Stenogram z oświadczenia ppłk. rez. Marka Strzemia	188
Nr 50. 1984 maj 4, Warszawa – Oświadczenie ppłk. rez. Marka Strzemia	192
Nr 51. 1984 maj 16, Warszawa – Notatka informacyjna ppłk. rez. Józefa Laszczaka	195
Nr 52. 1984 maj 18, Warszawa – Oświadczenie ppłk. Tadeusza Drzewieckiego	197
Nr 53. 1984 maj 18, Warszawa – Raport płk. Mieczysława Schwarza	200
Nr 54. 1984 maj 18, Warszawa – Oświadczenie płk. Tadeusza Wyzgala	204
Nr 55. 1984 maj 18, Warszawa – Notatka płk. Waldemara Wawrzyniaka	206
Nr 56. 1984 maj 21, Warszawa – Oświadczenie płk. Tadeusza Wójcika	208
Nr 57. 1984 maj 21, Warszawa – Oświadczenie płk. Tadeusza Wójcika	211
Nr 58. 1984 maj 21, Warszawa – Oświadczenie płk. Tadeusza Galińskiego	214
Nr 59. 1984 maj 22, Warszawa – Notatka służbowa płk. Zygmunta Nikla	218
Nr 60. 1984 maj 26, Warszawa – Notatka informacyjna płk. Józefa Ośka	220
Nr 61. 1984 czerwiec 2, Warszawa – Notatka ppłk. rez. Marka Strzemia	222
Nr 62. 1984 czerwiec 4, Warszawa – Raport gen. bryg. Jana Słowikowskiego	223
Nr 63. 1984 czerwiec 6, Warszawa – Notatka służbowa gen. dyw. Władysława Pożogi	227
Nr 64. 1984 czerwiec 8, Warszawa – Oświadczenie płk. Waldemara Wawrzyniaka	228

Nr 65. 1984 czerwiec 8, Warszawa – Oświadczenie płk. Mieczysława Schwarza	230
Nr 66. 1984 czerwiec 9, Warszawa – Oświadczenie płk. Zygmunta Nikła	232
Nr 67. 1984 czerwiec 9, Warszawa – Uzupełnienie oświadczenia płk. Zygmunta Nikła	235
Nr 68. 1984 czerwiec 18, Warszawa – Notatka ppłk. rez. Marka Strzemia	236
Nr 69. 1984 czerwiec 19, Warszawa – Notatka ppłk. rez. Marka Strzemia	238
Nr 70. 1984 czerwiec 20, Warszawa – Notatka ppłk. rez. Marka Strzemia	239
Nr 71. 1984 czerwiec 23, Warszawa – Oświadczenie płk. Tadeusza Fiecki	240
Nr 72. 1984 czerwiec 26, Warszawa – Notatka gen. dyw. Władysława Pożogi	242
Nr 73. 1984 czerwiec, Warszawa – Notatka gen. dyw. Władysława Pożogi	243
Nr 74. 1984 lipiec 6, Warszawa – Notatka z rozmowy przeprowadzonej z ministrem spraw wewnętrznych Stanisławem Kowalczykiem i wyciąg z oświadczenia Kazimierza Janosza	244
Nr 75. 1984 lipiec 7, Warszawa – Oświadczenie gen. dyw. Jana Słowikowskiego ...	245
Nr 76. 1984 lipiec 8, Warszawa – Notatka służbowa z rozmowy z gen. Mirosławem Milewskim	249
 Rozdział IV. Ustalenia MSW w sprawie operacji „Żelazo”	252
Nr 77. 1984 lipiec 12, Warszawa – Pismo przewodnie gen. Czesława Kiszczaka do I sekretarza KC PZPR gen. Wojciecha Jaruzelskiego dotyczące sprawozdania komisji resortowej ds. zbadania operacji „Żelazo”	252
Nr 78. 1984 lipiec 9, Warszawa – Sprawozdanie z działalności Komisji Biura Politycznego powołanej do zbadania sprawy „Żelazo”	255
Nr 79. 1984 lipiec 18, Warszawa – List gen. Mirosława Milewskiego do gen. Wojciecha Jaruzelskiego	289
Nr 80. 1984 sierpień 28, Warszawa – Uwagi ministra spraw wewnętrznych gen. Czesława Kiszczaka dotyczące pisma gen. Mirosława Milewskiego w sprawie kryptonim „Żelazo”	293
Nr 81. 1984, Warszawa – Wykaz osób związanych ze sprawą kryptonim „Żelazo”, awansowanych i wyjeżdżających za granicę	308
Nr 82. 1984, Warszawa – Wykaz osób związanych ze sprawą kryptonim „Żelazo” wraz z danymi o późniejszych miejscach pracy	309
 Rozdział V. Konsekwencje polityczne ujawnienia operacji „Żelazo”	312
Nr 83. 1984 listopad 19, Warszawa – Notatki Mieczysława F. Rakowskiego na temat zamkniętego posiedzenia Biura Politycznego KC PZPR dotyczącego afery „Żelazo”	312
Nr 84. 1984 listopad 26, Warszawa – Protokół posiedzenia komisji Biura Politycznego KC PZPR	318
Nr 85. 1984 grudzień 4, Warszawa – Sprawozdanie z działalności komisji Biura Politycznego KC PZPR do wyjaśnienia sprawy „Żelazo”	329
Nr 86. 1984 grudzień 11, Warszawa – Fragmenty stenogramu z posiedzenia Biura Politycznego KC PZPR poświęconego aferze „Żelazo”	335
Nr 87. 1985 kwiecień 11, Warszawa – Rezygnacja Mirosława Milewskiego z funkcji członka Biura Politycznego KC PZPR i członka KC PZPR	364

Nr 88. 1985 maj 13, Warszawa – Protokół posiedzenia Biura Politycznego KC PZPR	365
Nr 89. 1985 maj 14, Warszawa – Fragment protokołu XIX Plenum KC PZPR	367
Nr 90. 1985 lipiec 15, Warszawa – Notatka z rozmowy z Mirosławem Milewskim	369
Nr 91. 1985 grudzień 6, Warszawa – Notatka przewodniczącego CKKP Jerzego Urbańskiego dotycząca materiałów przekazanych przez Józefa Czyrka, przewodniczącego komisji Biura Politycznego powołanej do zbadania sprawy „Żelazo” ...	377
Nr 92. 1987 czerwiec 20, Warszawa – Rozmowa z Franciszkiem Szlachcicem w Biurze ds. Orzecznictwa Partyjnego CKKR z dnia 15 czerwca 1987 r.	380
Nr 93. 1987 czerwiec 27, Warszawa – Notatka wiceprzewodniczącego CKKR Tadeusza Nowickiego	383
Nr 94. 1987 czerwiec 27, Warszawa – Uwagi wiceprzewodniczącego Zespołu Orzekającego CKKR Tadeusza Nowickiego	385
Nr 95. 1989 październik 27, Warszawa – Pismo Mirosława Milewskiego do I sekretarza KC PZPR Mieczysława Rakowskiego	388
Wykaz skrótów	390
Indeks nazwisk, pseudonimów i kryptonimów	393